

Sundhedsoversigt

for landdistrikter, mindre byer og større byer

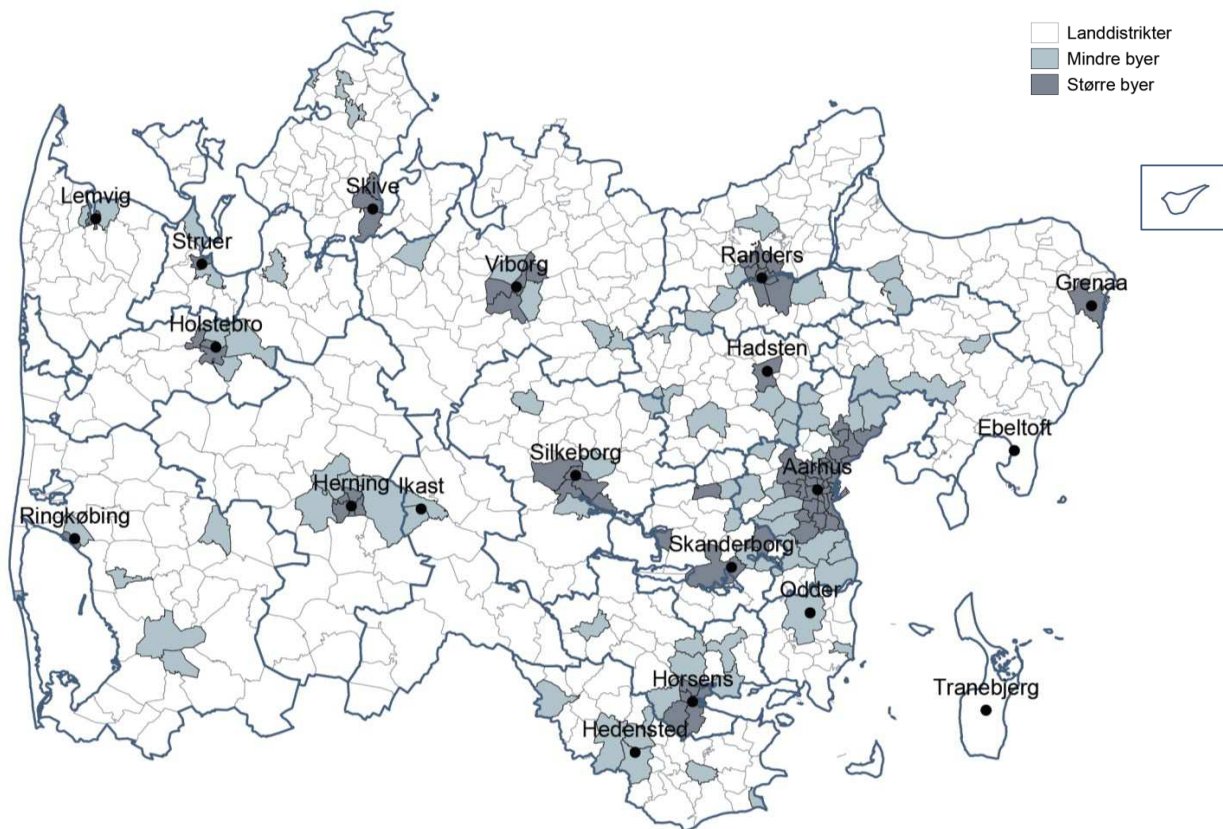

Udarbejdet af Jes Bak Sørensen og Björk Guðlaugsdóttir, DEFACTUM, Region Midtjylland.
Finansieret af Landdistrikternes Fællesråd.

Introduktion og læsevejledning

Sundhedsoversigt for landdistrikter, mindre byer og større byer er udarbejdet af DEFACTUM, Region Midtjylland for Landdistrikternes Fællesråd. Formålet med sundhedsoversigten er at bidrage med viden om sundhedstilstanden i landdistrikterne.

Kortet nedenfor viser opdeling af Region Midtjylland i landdistrikter, mindre byer og større byer på sogneniveau på baggrund af befolkningstæthed. *Landdistrikter* er defineret som mindre end 121 indbyggere/km², *mindre byer* fra 121 til 459 indbygger/km² og *større byer* fra 460 indbygger/km².

Note: *Landdistrikt*: Mindre end 121 indbyggere/km², 407.119 indbyggere (1. kvartal 2017). *Mindre byer*: Mellem 122 og 460 indbyggere/km², 304.456 indbyggere. *Større byer*: Mindst 460 indbyggere/km², 600.811 indbyggere.

På de følgende sider analyseres befolkningens sundhed i landdistrikterne i Region Midtjylland. Først sammenlignes landdistrikterne med mindre byer, større byer og hele regionen. Dernæst sammenlignes landdistriktsområder med forskellige sociale profiler med hinanden. Sociogeografisk område 5 er de socialt svageste områder, hvor der er en høj andel indbyggere med lavt uddannelsesniveau, en høj andel i den erhvervsaktive alder uden for arbejdsmarkedet og lav gennemsnitlig personindkomst. Det modsatte gør sig gældende for sociogeografisk område 1.

Oplysninger om befolkningens sundhed stammer fra Region Midtjyllands sundhedsprofil *Hvordan har du det? 2017*. Opdeling af regionen i landdistrikter, mindre byer og større byer og i sociogeografiske grupper er baseret på oplysninger fra Danmarks Jordbrugsforskning, Danmarks Statistik og Geodatastyrelsen.

Sundhedsvaner

Sundhedsmål	Geografi	Personer	Samlet	Sociogeografiske områder				
				Omr. 1	Omr. 2	Omr. 3	Omr. 4	Omr. 5
		Antal	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
Daglig rygning	Hele regionen	158.000	16	11*	15	16	18*	20*
	Landdistrikter	51.000	17 [#]	9*	15	16	20*	29*
	Byer	36.000	15	13*	14	16	18*	25
	Større byer	71.000	16	11*	15	16	17*	19*
Højrisikoforbrug af alkohol	Hele regionen	55.000	6	6	6	6	5	7
	Landdistrikter	17.000	6	3	6	6	6	12*
	Byer	12.000	5	5	6	5	5	14*
	Større byer	26.000	6	6	6	6	5	6
Fysisk inaktivitet	Hele regionen	190.000	20	16*	19	20	21*	23*
	Landdistrikter	57.000	19	12*	19	19	20	23
	Byer	46.000	20	19	20	21	21	19
	Større byer	88.000	20	16*	19	20	21	23*
Usundt kostmønster	Hele regionen	144.000	15	9*	14	16*	17*	19*
	Landdistrikter	49.000	17 [#]	12	15*	17	18*	21
	Byer	32.000	14	9*	13*	16*	18*	37*
	Større byer	63.000	14 [#]	9*	14	14	16*	18*
Svær overvægt	Hele regionen	160.000	16	10*	16	19*	18*	18
	Landdistrikter	61.000	20 [#]	13*	19*	20	24*	25
	Byer	36.000	16	11*	15	18*	18*	15
	Større byer	63.000	14 [#]	9*	14	16*	16*	17*

Signaturforklaring: # statistisk signifikant forskel mellem landdistrikter/byer/større byer og hele regionen. * statistisk signifikant forskel mellem "sociogeografisk område" og "samlet" for henholdsvis landdistrikter, byer og større byer.

Analyserne af landdistrikternes og de mindre byers sociogeografiske område 1 og 5 baserer sig på et lille datamateriale, hvilket påvirker den statistiske usikkerhed. I enkelte tilfælde er datamaterialet for lille til at foretage analyser.

Daglig rygning. Der er en større andel dagligrygere i landdistrikterne end i hele regionen. I landdistrikterne er der en mindre andel dagligrygere i område 1 og en større andel i område 4 og 5.

Højrisikoforbrug af alkohol. Der er ingen forskel i højrisikoforbrug af alkohol mellem land og by. I landdistrikterne er der en højere forekomst af højrisikoforbrug i område 5.

Fysisk inaktive. Der er ingen forskel i andelen af fysisk inaktive mellem land og by. I landdistrikterne er der en lavere forekomst af fysisk inaktive i område 1.

Usundt kostmønster. Der er en større andel med et usundt kostmønster i landdistrikterne end i hele regionen og de større byer. I landdistrikterne er der en mindre andel med usundt kostmønster i område 2 og en større andel i område 4.

Svær overvægt. Der er en større andel svært overvægtige i landdistrikterne end i hele regionen og de større byer. I landdistrikterne er der en mindre andel svært overvægtige i område 1 og 2, samt en større andel i område 4.

Fysisk sundhed og sygdom

Sundhedsmål	Geografi	Personer	Samlet	Sociogeografiske områder				
				Omr. 1	Omr. 2	Omr. 3	Omr. 4	Omr. 5
		Antal	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
Dårligt selvvurderet helbred	Hele regionen	163.000	16	11*	14*	16*	18*	21*
	Landdistrikter	50.000	16	11*	14*	16	19*	19
	Byer	37.000	15	11*	14	16	19*	25
	Større byer	75.000	15	10*	14	17*	16*	21*
4+ kroniske sygdomme	Hele regionen	109.000	11	7*	10*	12*	12*	14*
	Landdistrikter	35.000	12 [#]	8	10*	12	13*	16
	Byer	25.000	11	8*	10	12	12*	17
	Større byer	48.000	11	7*	10	12	12*	14*
En del/meget nedsat arbejdsevne (25-64 år)	Hele regionen	102.000	17	11*	14*	18	20*	24*
	Landdistrikter	33.000	18	13	15*	18	21*	16
	Byer	22.000	15 [#]	10*	13	16	22*	---
	Større byer	48.000	17	12*	15*	18	19*	24*
Oplevet høj behandlingsbyrde (personer i behandling 25+ år)	Hele regionen	50.000	13	9*	12	14	14	18*
	Landdistrikter	16.000	13	12	11	13	13	13
	Byer	11.000	12	6*	12	14	15*	---
	Større byer	23.000	14	10*	12	14	14	18*
Svært ved at forstå informationer om sundhed (25+ år)	Hele regionen	37.000	5	3*	4*	6*	5*	6*
	Landdistrikter	13.000	5 [#]	3	3*	6*	6	6
	Byer	8.000	4	3	3*	6*	6*	3
	Større byer	16.000	4	3*	4	4	5	7*

Signaturforklaring: # statistisk signifikant forskel mellem landdistrikter/byer/større byer og hele regionen. * statistisk signifikant forskel mellem "sociogeografisk område" og "samlet" for henholdsvis landdistrikter, byer og større byer. --- utilstrækkeligt antal observationer.

Dårligt selvvurderet helbred. Der er ingen forskel i andelen med dårligt selvvurderet helbred mellem land og by. I landdistrikterne er der en mindre andel med dårligt selvvurderet helbred i område 1 og 2 og en større andel i område 4.

4+ kroniske sygdomme. Der er en større andel med 4 eller flere kroniske sygdomme i landdistrikterne end i hele regionen. I landdistrikterne er der en mindre andel med 4 eller flere kroniske sygdomme i område 2 og en større andel i område 4.

En del/meget nedsat arbejdsevne. Der er ingen forskel i andelen med nedsat arbejdsevne i landdistrikterne og hele regionen. I landdistrikterne er der en mindre andel med nedsat arbejdsevne i område 2 og en større andel i område 4.

Oplevet høj behandlingsbyrde. Der er ingen forskel i andelen med høj behandlingsbyrde mellem land og by. I landdistrikterne er der ingen forskel i behandlingsbyrde mellem områderne.

Svært ved at forstå information om sundhed. Der er en større andel, som har svært ved at forstå information om sundhed, i landdistrikterne end i hele regionen. I landdistrikterne er der en mindre andel som har svært ved at forstå information om sundhed i område 2 og en større andel i område 3.

Mental sundhed

Sundhedsmål	Geografi	Personer	Samlet	Sociogeografiske områder				
				Omr. 1	Omr. 2	Omr. 3	Omr. 4	Omr. 5
		Antal	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.
Højt stressniveau	Hele regionen	315.000	31	27*	29*	30	34*	41*
	Landdistrikter	93.000	30 [#]	28	28*	30	33*	31
	Byer	70.000	30 [#]	25*	28	31	35*	36
	Større byer	152.000	33 [#]	28*	29*	31	35*	42*
Depression	Hele regionen	58.000	6	4*	5	6	7*	9*
	Landdistrikter	15.000	5 [#]	4	5	5	6	5
	Byer	14.000	6	5	5	7	7*	13
	Større byer	29.000	6 [#]	4*	6	6	7*	9*
Svær ensomhed	Hele regionen	75.000	8	5*	7*	7	9*	13*
	Landdistrikter	20.000	7 [#]	6	6	7	7	7
	Byer	17.000	7	4*	7	9*	9*	11
	Større byer	38.000	9 [#]	6*	8	6*	10*	13*

Signaturforklaring: # statistisk signifikant forskel mellem landdistrikter/byer/større byer og hele regionen. * statistisk signifikant forskel mellem "sociogeografisk område" og "samlet" for henholdsvis landdistrikter, byer og større byer.

Højt stressniveau. Der er en mindre andel med højt stressniveau i landdistrikterne end i hele regionen og de mindre og større byer. I landdistrikterne er der en mindre andel med højt stressniveau i område 2 og en større andel i område 4.

Depression. Der er en mindre andel med depression i landdistrikterne end i hele regionen og de større byer. I landdistrikterne er der ingen forskel i andelen med depression mellem områderne.

Svær ensomhed. Der er en mindre andel, der oplever svær ensomhed i landdistrikterne end hele regionen og de større byer. I landdistrikterne er der ingen forskel på ensomhed mellem områderne.

Sammenfatning

Land – by. Der er en række mindre forskelle på sundhedsvaner mellem land og by. Der er en større andel i landdistrikterne, som er dagligrygere, har usundt kostmønster og er svært overvægtige. Forskellene findes primært mellem landdistrikterne og de større byer.

Der er også mindre forskelle i fysisk sundhed og sygdom mellem land og by. Der er en større andel i landdistrikterne end i hele regionen, der har 4 eller flere kroniske sygdomme, og der er en større andel, som har svært ved at forstå informationer om sundhed.

Mental sundhed er bedre i landdistrikterne end i hele regionen. I landdistrikterne er der en mindre andel som har højt stressniveau og depression, samt en mindre andel, der oplever svær ensomhed. Forskellene findes primært i sammenligning mellem landdistrikterne og de større byer.

Sociogeografi. Det generelle billede i landdistrikterne er, at der er en bedre sundhedstilstand i de socialt stærkere områder (sociogeografisk område 1 og 2) end i de socialt svagere områder (sociogeografisk område 4 og 5). Det gælder særligt sundhedsvaner, fysisk sundhed og sygdom og i mindre grad mental sundhed. Samlet set er der således en betydelig social og geografisk ulighed i sundhed i landdistrikterne.

Region Midtjyllands sundhedsprofil kan hentes på www.hvordanhardudet.rm.dk.